

Dr. Mátray Árpád

KUTYA- BAJOK

**Az állatorvos
gyakorlati
tanácsai**

SPRING MED **KIADÓ**

Dr. Mátray Árpád

KUTYABAJOK – az állatorvos gyakorlati tanácsai

Dr. Mátray Árpád

KUTYA-

BAJOK

**Az állatorvos
gyakorlati
tanácsai**

SPRING MED **KIADÓ**

© Dr. Mátray Árpád, 2017, 2022

© SpringMed Kiadó, 2017, 2022

Dr. Mátray Árpád
KUTYABAJOK – Az állatorvos gyakorlati tanácsai

ISBN: 978-615-6337-20-7

E könyv szövege, ábraanyaga és mindenféle tartozéka szerzői jogi oltalom és a kizárólagos kiadói felhasználási jog védelme alatt áll. Csak a szerzői jog tulajdonosának és a könyv kiadójának előzetes írásbeli engedélye alapján jogszerű a mű egészének vagy bármely részének felhasználása, illetve többszörözése akár mechanikai, akár fotó-, akár elektronikus úton. Ezen engedélyek hiányában mind a másolatkészítés, mind a sugárzás vagy vezeték útján a nyilvánossághoz való közvetítés, mind a digitalizált formában való tárolás, mind a számítógépes hálózaton átvitt mű anyagi formában való megjelenítése jogszerűtlen.

SPRINGMED KIADÓ KFT.

1519 Budapest, Pf. 314

www.springmed.hu

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: Dr. Böszörményi Nagy Klára

KORREKTOR: Veress Andrea Edit

BORÍTÓ: Németh János

TÖRDELÉS ÉS TIPOGRÁFIA: Hakucsák Róbert

TERJESZTÉS: Végh Rita

ILLUSZTRÁCIÓK: Wikimedia Commons, Publicdomainpictures.net, Pexels.com,

Pixabay.com – szabad felhasználású fotók

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	13
I. ÉLŐSKÖDŐK	15
1. Gilisztahajtás fokhagymával?	17
2. Darázscsípés, méhcsípés	18
3. Bolha ellen mivel és hogyan védekezzünk?	20
4. Bolha elleni kezelés kölyökkorban	21
5. Rühösséget kaphatunk-e a kutyától?	23
6. Kullancs ellen hogyan védekezzünk hatékonyan?	24
7. Kölyökkutya belső parazita elleni kezelése	26
8. Vemhes szukák paraziták elleni kezelése	28
II. EMÉSZTŐRENDSZER	29
9. Mivel etessük a kutyánkat?	31
10. Szükség van-e a kutyának növényi rostokra?	32
11. Anyatej itatható-e a kutyával?	33
12. A kutya eszi a földet!	34
13. Hogyan jelentkezik a perverz étvágy kutyáknál?	35
14. Perverz étvágy kalciumhiány miatt	37
15. Idegen test lenyelése esetén mi a teendő?	38
16. Ételmérgezés kutyánál – mi a teendő?	39
17. Patkánymérget evett a kutya	40
18. Mérgező növény-e a gyöngyvirág?	41
19. Mérgező-e a tojássárgája?	43
20. A fogápolásról	44
21. Száritott kenyér etetésével megelőzhetjük-e a fogkőképződést?	46
22. Hány a kölyökkutyám – mi lehet az oka?	47
23. Hány a kutya – sárgás, savas gyomorváladékot	48
24. Rendszeres hányás idős kutyánál	49
25. Gyomorcsavarodás oka és tünetei	51
26. Hasi görcsök kutyánál	53

27. Bélsár-inkontinenciára van-e megoldás?	54
28. Bélsárürítési nehézségek	55
29. Hasmenés a kutyám	57
30. Hasmenés a tiszafa természetől?	8
31. Végbélmirigy- (búzmirigy-) gyulladás oka és megelőzése	59
32. Végbélmirigy- (búzmirigy-) sipoly	61
33. Parvovírus okozta fertőzésről és az ellene való védekezésről	62
III. ÉRZÉKSZERVEK	65
34. Duzzanat a kutya fülkagylóján	67
35. Hallójárat-gyulladás	68
36. A könnyfolyás lehetséges okai	69
37. A kötőhártya-gyulladás homeopátiás kezelése	71
38. Szemcseppek kutyáknak?	72
39. A szürkehályog	73
40. Szürkületkor rosszul látó kutya	75
41. Az öregedés következményei	76
42. Öregkori halláskárosodás	78
IV. ETETÉS, TAKARMÁNYOZÁS	79
43. Mennyi eledelt adjunk a kutyánknak naponta?	81
44. Az elhízott kutya táplálása	82
45. Hogyan lehet az elhízott kutya súlyát csökkenteni?	83
46. Hogyan etessem a pulimat „hagyományosan”?	84
47. Rossz étvágyú kutyával mit lehet kezdeni?	86
48. Meglátszik-e a kutyán, hogy éhezett volt?	87
49. A csonttetetésről	88
50. Csontot adjunk-e a kutyánknak, és milyen?	89
51. Etethető-e a kutyával hal, és hogyan?	90
52. Etethető-e a kutyával tojás?	92
53. Tojáshéj etethető-e a kutyával?	93
54. Gyümölcs, dió, csokoládé a kutyának?	94
55. Kutya lehet-e vegetáriánus?	96

56. Itatható-e a kutyával tehéntej?	97
57. Pocsolyából iszik a kutyám!	98
58. Ürüléket eszik a kutya!	99
59. A kutya eszi a mészkőzúzalékot!	100
60. Nyers sertésbelsőség a kutyának? – TILOS!	102
61. Tujafa okozhat-e mérgezést vagy epilepsziát?	103
62. Kutyakölykök mesterséges felnevelése, és kutyatartási kultúránk szélsőségei	105
63. Lehet, hogy cukorbeteg a kutyám?	106
V. IDEGRENDSZER	109
64. Az epilepsziáról	111
65. A tenyészegyedek szocializációja	112
66. Két dudás egy csárdában	113
VI. KERINGÉSI SZERVEK	115
67. Szívinfarktus vagy gyomorcsavarodás?	117
68. Milyen homeopátiás szerrel támogatható a szív működés?	117
69. Szívférgesség felismerése és kezelése	118
VII. KÜLTAKARÓ	121
70. Vedlés	123
71. Hullik a kutya szőre	124
72. Szőrváltási zavarok	126
73. Fürdetéshez háziszappan vagy kutyasampon?	127
74. Meg kell-e nyírni a hosszú szőrű kutyákat nyáron?	128
75. Kell-e nyírni a kuvaszt?	129
76. Szőrnövekedési zavar nyírás után?	130
77. Mitől kopaszodhat le a kutya?	131
78. Mérgezés vagy szőrváltási zavar?	133
79. Mi okozhat a kutyának viszketést?	134
80. Gombás bőrbetegségek	135
81. Szakállgomba kezelése	137
82. Ekcéma a faroktő tájékán	138

83. Herezacskó-ekcéma	139
84. A hátulja felé kapkod a kutyám	140
85. Fekély vagy daganat?	141
86. Vértó csomók a bőr alatt	142
87. A cukorbetegség bőrtünetei	143
88. Kirágja a kutya a bőrét	145
89. Az öncsonkítás okai	146
90. A rühösség átterjedhet-e az emberre?	147
91. A Prednisolon-kezelés mellékhatásai	149
92. Műtét utáni bőrzékenység	150
VIII. LÉGZŐSZERVEK	153
93. A hőstressz és kivédése	155
94. Idegen test a kutya orrában	156
95. Hörghurut vagy idült szívelégtelenség?	157
96. Mi a légszűkület?	158
97. A kennelkőhögésről	160
98. Krákogás, öklendezés a kutyánál	161
99. A sertésinfluenza veszélyes-e társállatainkra?	162
IX. MOZGÁSSZERVEK	165
100. A kutyák mozgásigényéről	167
101. Az aktív mozgás előnyei	168
102. Idős, kövér, sánta kutyák	168
103. Remegős lábú kutya	169
104. A gyógyvízterápiáról	170
105. Csonttörés gyógyulása	171
106. Toklász fúródott a kutya lábába	173
107. Hátulso végtag bénulása	175
108. A diszpláziát hogy lehet diagnosztizálni?	176
109. A diszpláziás kutya	177
110. Idült ízületi betegség	178
111. Karomvágás házilag?	180
112. Műtét után alternatív módszerekkel?	181

X. SEBEK, SÉRÜLÉSEK	183
113. Kicsípett fülű kutyák	185
114. A talppárna sérülése	186
115. Lábvégsérülések kezelése	187
116. Felfekvések, dudorok a kutya könyökén	188
XI. SZAPORÍTÓSZERVEK	191
117. A kutyák tüzeléséről	193
118. Rendellenesen tüzelő idős szuka	194
119. Rendszertelenül tüzelő és álvemhes szuka	195
120. Tüzelő szuka ivartalanítása?	196
121. Álvemhesség homeopátiás kezelése	197
122. A vemhességmegszakítás lehetőségei	198
123. Fogamzástáplálás! De hogyan?	200
124. Szex és viselkedés a kanoknál	201
125. A péniszelőesésről	202
126. A hüvelyelőesésről	203
127. Prostatagyulladásos a kutyám	204
128. Torzszülött kutyakölykök	205
129. A műtéti fájdalomcsillapításról	207
XII. VISELKEDÉS	209
130. A kutya kergeti a farkát	211
131. Kölyökkutya „beszoktatása”	212
132. Hogy fogadtassuk el a jövevényt?	213
133. A nyakörv, a póráz és a bizalom	215
134. A kutyakölyök és a csirkék	216
135. A kölyökkutya mindent megrág	218
136. Fiatal kutya mindenkire felugrál	219
137. Fiatal, vad kutya	220
138. A kutyám lett a főnök	222
139. A kutyám az úr a házban	223
140. Kutya–gyermek viszony	224
141. Vad kutya megfékezése oltáshoz	225

142. Felnőtt kutya új gazdához szoktatása	226
143. Befogadott kutya mindenkire felugrál	228
144. A kutyánk lopja a tyúktojásokat!	229
145. A kutya bekapja a békát!	230
146. Leszaggatja a szélvédő pokrócot!	232
147. Magára hagyott kutyám folyton ugat!	233
148. Nem ugat a kutyám, „ha kell”!	234
149. Fél a kutyám a szomszédaimtól	236
150. Öreg kan szobatisztaságra szoktatása	238
151. Hiánybetegség, vagy kutya–macska barátság?	239
152. A viselkedésváltozásról	240
153. Verekedő kutyák megfertőzhetik egymást?	241
154. A gödörösési mániáról	243
155. A „gyászoló” kutya	244
156. A kutyám zavar az ágyban	245
157. Szökik a tacsókóm és csavarog	247
158. Szökik a kutyám, pedig már ivartalanítottam is	248
159. Szökik a kutyám, de nem akarom megkötni	249
160. A szomszéd kutyái, meg a macskák	251
161. A durva fenyítés eredménye	251
162. Ideges kutya nyugtatása kozmetikához	252
163. A nyári hőség veszélyei	254
164. Hogyan utazzunk a kutyánkkal nyáron?	255
165. Pánikbetegségre van-e homeopátiás megoldás?	256
166. Kutya nyugtatása házilag	258
XIII. VIZELETKIVÁLASZTÓ SZERVEK	259
167. Fokozott vizeleti inger és vizeleti nehézség	261
168. A hólyagköves kutya diétája	262
169. Vizelet-visszatartási problémáról	263
170. A kutyavizelet okozta kellemetlenségek	265
XIV. EGYÉB	267
171. Az ebtartás legfontosabb szabályai	269
172. A kutyák életkora	270

173. Egy helyre üritésre szoktatás	271
174. Nyári veszélyek	272
175. Veszélyes lehet a kutyaurülék a közterületen	274
176. Facsemetéink és a kutyavizelet	275
177. Mi minősül állatkínzásnak?	276
178. Műtét vagy eutanázia?	277
179. A végleges elaltatásról	278
180. Miért altatják el a kóbor kutyákat?	279
181. Csuklik a kutyám	281
182. Száraz a kutyám orra	282
183. Mi a teendő a farkaskörmökkel?	283
184. A német juhászkutya fajta színváltozatairól	284
185. Valóban butábbak a fajtatiszta kutyák?	285
186. Az Addison-kórról	286
187. A Cushing-kórról	287
188. Az állatgyógyszerek adagolása	289
189. A homeopátiás szerek adagolása	290
190. A műtét utáni gallérről	291
191. Közúti balesetet szenvedett ismeretlen kutya	293
192. Meglőtt, még élő kutyával mi a teendő?	294
193. Talált kutya tulajdonba vétele	295
194. Ismeretlen kutya beoltatása	297
195. Allergiás reakciók vakcinázás után	297
196. Az oltási szövődményekről	299
197. Utazás veszettséggel fertőzött országba	300
198. A veszettség elleni vakcinázásról	301
199. A mikrocspes megjelölésről	303
200. A csipezésből befolyt összeg sorsa	304
201. A tetovált kutyát is kell-e csippel jelölni?	305
202. Eltűnhet-e a csip a kutyából?	306
203. Csipezetlen kutyát kezelhet-e az állatorvos?	307
204. Csippel megjelölt kutya elpusztult	308
205. Kutyával történő külföldre utazás feltételei	309
206. A téli kutyaoól berendezése	311
207. Megfürdethető-e a puli télen?	312

208. Kutyapanzióztatás előtti teendők	313
209. A shih-tzu legjellemzőbb tulajdonságai	315
210. Vakvezető kutyákkal szembeni elvárások	316
FÜGGELÉK	317
1. Amit a homeopátiás szerekről tudni kell	318
2. Homeopátiás házi és úti patika	320
3. Javasolt oltási program kutyák számára	325
4. Források	326

BEVEZETŐ

2007 MÁJUSÁBAN a reggeli rádióműsorok felelős szerkesztője felhívott, és elmondta, hogy a Kossuth Rádióban most tervezik a műsorok korszerűsítését, melynek során az eddigi tizenöt perces „Falurádió” helyett, egy terjedelmesebb, átfogóbb vidékmagazint kívánnak indítani, Hajnal-Táj címmel. Ebben az egyórányi időtartamban az állategészségügynek is szánnak néhány percet. Lenne-e kedvem a hallgatók kérdéseire válaszolni? – kérdezte.

A részletekről nem volt szó, de miután egyéb témákban, alternatív gyógyászat, homeopátiás állatorvoslás, könyvajánló stb., már több ízben is nyilatkoztam a rádióban, tv-ben, azt hittem, tudom, hogy mire vállalkozom. Ezért azután nem sokáig gondolkodtam, igent mondtam.

Június 4-én kissé mégis megilletődötten léptem be a Magyar Rádió Bródy Sándor utcai vaskos tölgyfa kapuján. Akkor kezdett tudatosulni bennem, hogy most nem valamilyen rendezvény vagy szakmai kérdés kapcsán történő egyszeri nyilatkozatról, hanem esetleg több héten keresztül tartó, rendszeres munkáról lesz szó. Arra azonban gondolni sem mertem, hogy tíz év elteltével, közel ötezer (!) hallgatói kérdés után, még mindig töretlen lendülettel és változatlan számban fognak érkezni hozzám az újabb és újabb, érdekesebbnél érdekesebb, sokszor nem könnyen megválaszolható kérdések.

Természetesen az első adásokhoz még nem érkezhettek hallgatói kérdések, ezért az egyik nagy tapasztalattal rendelkező szerkesztő riportert tette fel az első kérdéseket, amelyeket ott, a szerkesztői szobában, a mikrofon másik oldalán rögtönzött, s amelyek egyúttal mintául is szolgálhattak a műsor későbbi adásaiban kérdező hallgatók számára.

A technikusoktól kaptam egy internetes kódot, amelynek segítségével attól kezdve otthon is le tudtam hallgatni számítógéppel a rádiós üzenetrögzítőmre telefonon érkező kérdéseket, azután szépen hazamentem és vártam... és jöttek, és kérdeztek, és kérdeznek, folyton, azóta is...

Szinte észrevétlenül rádiós lettem! Rádiós állatorvos!

Különleges érzés... Nem is az, hogy az állatok gazdáinak a kérdéseire válaszolok, hiszen ezt már így csinálom a rendelőmben, közel ötven éve. A különleges érzést az jelenti, hogy tudom, hogy ezt, ott, és akkor, a kora reggeli órákban, a gazdák százezrei, hallgatók milliói, közöttük nagy tapasztalattal rendelkező állatorvosok, mezőgazdasági szakemberek is hall-

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

gatják, és magukban, talán tudat alatt, de véleményezik is. Véleményezik azzal, hogy megfogadják, vagy elvetik, egyetértenek vele, vagy igazolva látják önmaguk eddigi gyakorlatát, és talán megnyugszanak, amiért a véleményük egyezik az enyémmel. Ezért ez nem csak érdekes, de rendkívül felelősségteljes munka is egyben.

Akaratomon kívül lettem rádiós állatorvossá. Azzá tettek a hallgatók. Kérdéseikkel, bátorító, köszönő, esetenként bíráló üzeneteikkel, telefonhívásaikkal. Azzá tettek azok a rádiós kollégák is, akik meghívtak maguk közé, segítettek ebbe a különleges hangulatú csapatba beilleszkedni, átsegítettek a kezdeti nehézségeken, és azóta is folyamatosan segítik munkámat.

Az ezredik adás táján megfordult a fejemben, hogy talán kár lenne veszni hagyni azt a sok gyakorlatias kérdést és az azokra adott válaszokat, amelyek kialakításában, szabatos, közérthető megfogalmazásában igen sok munkám fekszik. Ezért azután, amikor a hallgatók nem csak kérdeztek, hanem már kértek is, kértek arra, hogy az adásokban elhangzottakat nyomtatott formában is, bármikor levehessék a polcra és olvashassák, eldöntöttem, hogy a leggyakorlatiasabb, legérdekesebb, és leginkább közérdekű témákat könyv formájában is megszerkesztem, és ha adódik rá lehetőség, megjelentetem.

Köszönet illeti tehát e gyűjteményes szakkönyv megszületéséért mindennek előtt a kedves rádióhallgatókat, a kérdezőket, a bátorítókat és a bírálókat egyaránt. A SpringMed Kiadót, aki felvállalta a – remélhetően több kötetre rúgó – könyvsorozat gondozását, a Terápia Natúra Alapítvány és a Magyar Rádió vezetőit, és természetesen a rádiós kollégákat is, akik mindenben segítségemre voltak és vannak máig is.

Kívánom a Kedves Olvasónak, hogy forgassa e könyv lapjait kedvenc állatainak hasznára, egészségük megőrzésére, és gyógyulásukra. Nekem pedig nézze el, ha válaszaimban rendre Kedves Hallgatónak szólítom Önt. Ez azért van, mert ezzel is szerettem volna érzékeltetni az olvasókkal az adások hangulatát, még akkor is, ha az elhangzott és lejegyzett szöveg, a technika adta lehetőségek és korlátok miatt, esetenként eltér egymástól.

Bábolna, 2017. nyarán

A szerző

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

I. ÉLŐSKÖDŐK

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

1. GILISZTAHAJTÁS FOKHAGYMÁVAL?

„Gilisztahajtásra eredményes lehet-e a fokhagyma? Főzve, vagy nyersen kell-e adni?”

Kedves Hallgatónk nem alaptalanul teszi fel ezt a kérdést, hiszen valamikor nagyanyáink korában, amikor még nem voltak korszerű gilisztahajtó gyógyszerek, és a gyermekek székletében férgeket találtak, akkor 2-3 gerezd fokhagymát lereszeltek, egy pohárnyi tejben megfőztek, és azt itatták a csemetéikkel, néhány napon keresztül. A kúra bizonyos bélféreg fajok esetében valóban többnyire eredményes volt. Más fajok egyedei azonban életben maradtak, és továbbra is zsarolták áldozataik szervezetét...

A leírások szerint legjobban bevált a fokhagymás vagy esetleg az eukaliptuszolajos beöntés, de kiváló féregűző hatásúnak tartották a fokhagymán kívül a tökmagot, a koriandert, és a reszelt répát ánizzsal, köménnyel... A gyógynövényteák közül a kutyabengekéreg, a diófalevél, a gilisztaűző varádics és a koriandermag teája lehet eredményes gilisztaűző szer.

Látható tehát, hogy a népi gyógyászat területén nem csak a fokhagyma, hanem számos más szer is ismert a belső élősködők kihajtására, azonban tudnunk kell, hogy ezekkel csak részleges eredmény érhető el, embernél és állatnál egyaránt.

Két évtizeddel ezelőtt azzal a céllal tették kötelezővé a veszteségoltás-kor elvégzendő gilisztahajtást, hogy évente legalább egyszer minden kutya kapjon a testsúlyának megfelelő mennyiségű széles terápiás sávú, korszerű, giliszta elleni szert. Ez azért is nagyon fontos, mert a társállatainkban élősködő bélféreg egy része a környezetükben élő emberekre is súlyos veszélyt jelenthet.

A kifejlett kutyákban már bármilyen belső élősködő előfordulhat. Ezért érdemes az azok elleni kezelést a fél évesnél idősebb kutyákban nem csak évente egyszer, hanem negyedévente rendszeresen elvégezni valamilyen széles terá-

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

I.

piás hatású szerrel. Azért kell háromhavonta megismételni ezt a kezelést, mert a készítmények legnagyobb része csak a bélcsatornában lévő kifejlett férgekre hat, a lárvákra és a bélcsatornán kívül, a gazdaállat egyéb szerveiben vándorló fejlődési alakokra nem.

H
O
M
E
O

Homeopátiás szereink közül az *ABROTANUM* és a *CINA* az, amelyek alacsony D2-es, D4-es potenciájával próbálkozhatunk társállataink belső élősködőinek kihajtására. Akármelyik gyógyszerféleséget alkalmazzuk is, a féreghatás eredményét időnként célszerű bélsárminta laboratóriumi vizsgálatával ellenőriztetni..

Fontos, hogy a belső élősködők mellett a külső élősködők elleni rendszeres kezelésről se feledkezzünk meg, mert pl. a kutya galandférgét a bolhák és a tetvek is terjeszthetik.

2. DARÁZSCSÍPÉS, MÉHCSÍPÉS

„Keverék kutyám bekapja a darazsakat. Ha megcsípi őt, mivel lehet kezelni?”

Úgy gondolom, hogy kedves Hallgatónk kutyája még nem tapasztalt elegendet, és még nem tudja, hogy pontosan mivel járhat az, ha bekapja a darazsat vagy a méhet.

Vannak olyan ügyes kutyák, amelyek a fogaik közé úgy tudják befogni a szúró rovarokat, hogy mielőtt megcsípnék őket, összeroppantják azokat. Ehhez persze kellő tapasztalatra és nagy gyakorlatra van szükségük.

Amelyiknek ez nem sikerül, annak jó esetben csak a szájuürege belsejét, annak lágy szöveteit, a pofáját belülről, vagy az ajkát csípi meg a darázs, vagy a méh. A méh-, vagy darázméreg a csípés helyén égető érzés kíséretében súlyos allergiás folyamatot indíthat el. Ennek következményeként a csípési terület rövid idő alatt eredeti méretének többszörösére duzzad. Amíg ez

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

a szájüregben belül történik, nincs is nagyobb baj, a fájdalom mellett egy kis nyálcsurgással meg múló deformációval megúszhatja a kutyus. Ha azonban a rovar kissé hátrább csusszan a szájüregben, és mondjuk lenyelése közben a garat falába ereszti bele a fullánkját, akkor már sokkal nagyobb probléma lehet, hiszen a gyorsan kialakuló duzzanat akár a levegő útját is elzárhatja, ami rövid idő alatt fulladáshoz vezethet. Arról nem is beszélve, hogy ha az állat még valamiért túlérzékeny is a darázs- vagy méhméregre, akkor olyan sokkos állapotba is kerülhet percekben belül, ami a keringés- és légzés-funkciók teljes összeomlásához vezethet... Ez azért szerencsére kutyáknál nem gyakori!!

Azt javaslom a kutyatulajdonosoknak, hogy ha olyan helyre mennek, ahol esetleg sok a darázs vagy a méh, és kutyánk még nem kellően tapasztalt, fiatal, játékos, mindig kapkod a lepkék, legyek, és persze a méhek és darazsak után is, akkor feltétlenül legyen nálunk ampullás kalciumkészítmény, pl. *Calcimusc* oldatos injekció, amit azonnal meg tudunk itatni vele.

**H
O
M
E
O**

Vigyünk magunkkal a homeopátiás házipatikánkból a méhméregből készített *APIS* nevű és a mocsári molyűzóből készített *LEDUM* nevű homeopátiás szereket magas, akár 200CH-s potenciában is, amelyekből 10–15 percenként összesen 4-5 alkalommal adhatunk az állatnak szájon át 1-1 adagot (alkalmanként 5-5 golyót).

A rovarcsípések helyének viszketését az *ARNIGEL* vagy *DAPIS GEL* nevű nyugtató hatású gélek alkalmazásával csökkenthetjük.

Ez a kezelés a heveny tünetek kifejlődését biztosan megakadályozza, és a már kialakult duzzanatok is meglepő gyorsasággal lelohadnak. Az esetről utólag célszerű tájékoztatni az állat kezelő állatorvosát is!

(Darázscsípés áldozatává vált kutyus képét lásd a színes mellékletben!)

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

3. BOLHA ELLEN MIVEL ÉS HOGYAN VÉDEKEZZÜNK?

„Befogadott tacsó állandóan kapkod a hátulja felé. Mi lehet ennek az oka, és hogy lehet megszüntetni? Már bolha ellen is beporoztam.”

Nagyon kellemetlen lehet, ha kedvenc állatunkat szenvedni látjuk, és nem tudjuk az okát.

Attól, hogy kedves Hallgatónk már „beporozta” a kutyust, még lehet, hogy vannak benne bolhák, akkor is, ha első pillanatban nem látszanak. Ezek a külső élősködők ugyanis nem tartózkodnak folyamatosan az állaton. Többnyire csak vérszívás céljából másznak vagy ugranak fel áldozatukra, egyébként pedig a környezetben, a porban, a szőnyegen vagy a kutyakosár párnáján pihennek, és szaporodnak. Fontos tehát, ha az állatot hosszú távon meg akarjuk szabadítani ezektől a külső parazitáktól, akkor ne csak a kutyát, hanem annak környezetét is kezeljük rendszeresen. A kutya tartózkodási helyének bolhamentesítésére alkalmas lehet pl. valamilyen tartós hatású *piretrin* vagy *tetrametrin* tartalmú permet. Az állatokat pedig, a bőrbe dörzsölhető ún. *spot on* készítmények valamelyikével érdemes kezelni.

H O M E O

A rovarcsípések helyének viszketését szájon át az *APIS* és a *LEDUM* nevű homeopátiás szerek adagolásával, helyileg pedig az *ARNIGEL* vagy *DAPIS GEL* nevű nyugtató hatású gélek alkalmazásával csökkenthetjük.

A másik lehetséges ok kedves Hallgatónk kutyájának rendellenes viselkedésére lehet pl. a végbélmirigy, vagy köznyelven bűzmirigy kivezető nyílásainak elzáródása, a mirigy állományának gyulladása. Ez kezdetben csak viszkető érzéssel jár, később már igen fájdalmas is lehet, és az állatok minduntalan néznek, esetleg kapkodnak hátrafelé, nyalogatják a végbéltájékukat, szánkázás szerűen húzzák a feneküket a földön, jelezve azt, hogy ott a testük legvégén valami nincs rendben.

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

Arra gondolok tehát, hogy ebből a két dologból kellene kiindulni akkor, amikor kedves Hallgatónk elviszi az állatorvoshoz a kutyust, mert szakember segítsége nélkül nem biztos, hogy sikerül megoldani kedvence problémáját.

**H
O
M
E
O**

A megtelt és begyulladt végbélmirigy kiürítésére a homeopátiás szerek közül az ún. *mészénmáj* tartalmú szert, a *HEPAR SULFURIS*-t szoktam adagolni D3-as hígításban a nappali időszakokban kétóránként, két-három napon keresztül. Ennek hatására „megérik” és kifakad a végbélmirigy tályogszerű elváltozása. Annak teljes kiürítése azután a szilícium-dioxidból készített *SILICEA* nevű szer 9CH vagy 15CH-s hígításával történhet meg, a szer naponta 2-szeri adagolásával, 5-7 napon keresztül.

(*Bolhaecémás kutya képét lásd a színes mellékletben!*)

4. BOLHA ELLENI KEZELÉS KÖLYÖKKORBAN

„10 napos, nagyon bolhás kutyakölyköket mivel lehet bolha ellen kezelni?”

Indokolt kedves Hallgatónk aggodalma, hiszen vannak olyan bolha elleni szerek, amelyek ilyen fiatal kutyákon nem alkalmazhatók, de olyanokat is ismerünk, amelyekkel már aggálymentesen kezelhetők a kölykök is. A készítmények dobozán és felhasználási javaslatain mindig feltüntetik a gyártók, hogy milyen korú állatoknak adagolhatók a szerek.

Megjegyzem azonban, hogy ezek a bolhák nem a kölykökön teremtek, hanem a környezetükben, elsősorban az anyjukról másztak át rájuk, és kihasználva gyengeségüket, védtelenségüket és tehetetlenségüket,

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

I.

güiket, tömegesen szaporodtak el rajtuk. Meleg, bolhainvázziós időszakokban különösen igaz az, hogy még a kölykök világra jötte előtt kell az anyát kezelni, mind bolha, mind pedig belső paraziták elleni szerrel. Természetesen ez még most sem késő, hiszen az anya és kölykei még sokáig lesznek egymással testközelben, és oda-vissza fertőzhetik egymást.

Azért is fontos a külső és belső paraziták elleni kezelés együttes végrehajtása, mert a bolhák hordozhatják az emberre is veszélyes egyik belső élősködő, a galandféreg, a *Dipylidium caninum* fejlődési alakját, ami a fertőzött bolhákkal kerülhet az emberbe.

Vannak olyan belső parazita elleni paszta formájú készítmények, amelyek szájon át könnyedén adagolhatók, akár már a 10–14 napos kölyköknek is. Az ezekkel, valamint a bolha elleni szerekkel történő többszöri kezelés hozzájárul ahhoz, hogy a kölykök fejlődése töretlen legyen, általános ellenállóképességük magas szinten maradjon, és a kölyökkori vakcinák is maximálisan kifejthessék hatásukat.

Szükségesnek tartom arra is felhívni a figyelmet, hogy a szoptató szukát mindig ugyanazzal a bolha elleni szerrel kell kezelni, mint a fiatal kölyköket. Ezt azért fontos betartani, mert bár az anya, a kora miatt kezelhető lenne más, veszélyesebb szerrel is, azonban fennállhat a lehetősége annak, hogy a szer, nyalakodás, a csecsbimbók szopása, vagy a tej útján bekerüljön a kölykök szervezetébe is, és esetleg mérgezést okozzon náluk.

H
O
M
E
O

A rovarcsípések helyének viszketését szájon át az *APIS* és a *LEDUM* nevű homeopátiás szerek adagolásával, helyileg pedig az *ARNIGEL* vagy *DAPIS GEL* nevű nyugtató hatású gélek alkalmazásával csökkenthetjük.

**10 napos sárga
labrador-retriever
kölykök**

*Forrás: West Falls Family
Pups, USA*

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

5. RÜHÖSSÉGET KAPHATUNK-E KUTYÁTÓL?

I.

„A kutyámtól rühösséget kaptam, ami kenőcsre nem javul. Mi lehet ennek az oka?”

A rühösség elsősorban az emlősállatok és az emberek külső élősködők által okozott fertőző bőrbetegsége, de a madarak között is előfordul.

Ezek az apró, szabad szemmel nem, vagy alig látható paraziták a megtámadott ember vagy állat bőrének felületi rétegében vándorolnak, miközben alagútszerű járatokat vájnak. Ezzel a gazdaszervezetnek súlyos, viszketéssel és jellegzetes bőrelváltozással járó gyulladást okoznak. Kezdetben a bőr kipirul, megduzzad, majd erőteljesen korpásodik, és kezelés hiányában egy idő után durva ráncokat vet.

Számos rühatka fajt ismerünk, melyek többségére a gazdaspecifikusság a jellemző. Vannak azonban olyanok is, amelyek számukra kedvező körülmények között több állatfajban, és akár az emberben is meg tudnak telepedni. Ilyenek lehetnek a kutyában és rokonaiban, a rókában, farkasban élősködő *Sarcoptes* vagy a macskában élősködő *Notoedres* fajok.

Az embernél jelentkező tünetek jellemzője a bőr felszínén esetenként megjelenő atkák, ill. a lárváik által okozott mikroszkopikus méretű mechanikai károsodások (pl. bőrbe rágott járatok), valamint heves (immun)reakciók (heves viszketés, gyulladás stb.), ami főleg éjszaka, a meleg ágyban jelentkezik, és a tűrhetetlenség határát súrolja. A paraziták okozta mechanikai bőrsérülésekhez másodlagosan baktériumos és/vagy gombás fertőzések is társulhatnak.

A rühösség főként testi érintkezéssel terjed, de egy ágyban való alvás, rühösségben beteg állatok simogatása, ölelgetése kapcsán is megtörténhet a fertőződés.

A kezelést az orvos és az állatorvos irányítása mellett az atkaölő szerek többszöri alkalmazásával ki kell terjesztetni a beteg személyekre, a velük együtt élő állatokra, másrészt azokra a textíliákra, ágyneműkre, alsóneműkre is, amelyek a beteg személyek testével közvetlenül érintkeztek!

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

I.

A receptre felírt, általában valamilyen kén tartalmú kenőcsöt, az orvos utasításai szerint több napon keresztül kell alkalmazni, többnyire úgy, hogy nyaktól lefelé az egész testet bekenjük, és 8–10 órányi behatás elteltével mosunk csak le. Ezzel biztosítható a bőrben lévő atkák maradéktalan elpusztítása.

A bőrön lévő kis piros, viszkető elváltozások csak ezt követően kezdenek eltűnni, azonban a viszketés teljes megszűnése, akár 3-4 hetet is igénybe vehet.

Valószínűleg kedves Hallgatóknál is ez a folyamat zajlik most.

H
O
M
E
O

A rühös területek viszketését szájon át az *APIS* és a *LEDUM* nevű homeopátiás szerek adagolásával, helyileg pedig az *ARNIGEL* vagy *DAPIS GEL* nevű nyugtató hatású homeopátiás gélek alkalmazásával csökkenthetjük.

6. KULLANCS ELLEN HOGYAN VÉDEKEZZÜNK HATÉKONYAN?

- „Kullancsok ellen hatékony lehet-e a levendulaolaj?”
- „Kullancsokat hogyan lehet elriasztani, távol tartani az állatoktól?”

Kullancstámadás szempontjából az év legveszélyesebb időszaka az április–május, illetve a szeptember–október. A kullancsok ezekben a hónapokban a legaktívabbak, azonban hangsúlyozni szoktuk, hogy az év többi hónapjában sem lehetünk ezektől a vérszívó és betegségterjesztő parazitáktól teljes nyugalomban, különösen amióta az átlaghőmérsékleti értékek növekszenek.

A közhiedelemmel ellentétben, a kullancsok nem a fákról támadnak, és nem onnan pottyannak le, és nem is kizárólag az erdőben jelenthetnek veszélyt, hanem a fűben, és a bokrok alacsony ágain tartózkodnak, és az arra sétáló állatok szőrére, vagy az ember ruhájára, fedetlen bőrre kapaszkodnak fel.

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

Mivel a kullancsok szívesen vannak a kb. fél méter magasságú fűben is, a réteken, mezőkön sétáltatott vagy kóborló társállataink különösen veszélyeztetettek. A várakozó kullancs az áldozat melegét és szagát érzékelve támad és akaszkodik fel az állatokra, emberekre. Nem szereti a fényt, ezért embernél a ruha alá próbál bebújni, állatoknál pedig igyekszik mielőbb a szőrzet mélyébe húzódni. Leginkább a lágyabb bőrrészeket kedveli. Állatokon leggyakrabban a nyakon és a fejen lévő szervek környékén, a fül tövében, ill. a szem körüli részeken fúrja be magát a bőrbe. A kullancs az ormányát előzetes érzéstelelítést követően szúrja be a bőrbe, ezért az áldozat, az esetek többségében csak enyhe viszketést érez, és azt is már csak akkor, amikor az érzésteleenség megszűnik, addigra azonban a kullancs már többnyire megtapadt.

A népi gyógyászat szerint valóban lehet a levendulaolajnak kullancsriasztó hatása, erre azonban tudományos bizonyítékok nincsenek. Hátrány az is, hogy ezzel az állatokat viszonylag gyakran kell kengetni, hiszen illóolajról van szó, ami ráadásul nem is olcsó.

A veszélyes paraziták távoltartására és elpusztítására számos hatóanyag és készítmény áll rendelkezésre, amelyek az állatok testfelületére ún. *spot on* formában rendszeres időközönként felvíve, vagy nyakörv formájában az állatra erősítve, nagyfokú védelmet nyújtanak.

Ezek a megoldások azonban feltételezik, hogy a kullancs valamilyen érintkezésbe kerüljön az eszköz vagy a készítmény vegyszeres hatóanyagával, esetleg már vért is szívjon az állatból, ahhoz, hogy elpusztuljon.

Hosszan tartó és eredményes megoldásnak tűnik még az ultrahangos kullancsriasztás. A vegyszerekhez hasonlóan ez sem tartozik a természetes megoldások közé, azonban az állatra és a környezetében élőkre is teljesen veszélytelen az a frekvenciájú *ultrahang* (kb. 40 kHz), amit ez a nyakörvre szerelhető medálszerű kis készülék kibocsát. Ugyanakkor 2-3 méteres körzetben elűzi a kullancsokat, ami

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

I.

azt jelenti, hogy pl. nem csak a kutyát, hanem a közelében lévő, vele együtt a természetben tartózkodó embert is megvédi a kullancsok támadásától.

Ha még nagyobb biztonságra akarunk törekedni, akkor a vegyszeres és az ultrahangos megoldást természetesen kombinálhatjuk is.

H
O
M
E
O

A kullancscsípés helyén jelentkező, kellemetlen érzést okozó elváltozásokat szájon át az *APIS* és a *LEDUM* nevű homeopátiás szerek adagolásával, helyileg pedig az *ARNIGEL* vagy *DAPIS GEL* nevű nyugtató hatású gélek alkalmazásával csökkenthetjük.

7. KÖLYÖKKUTYA BELSŐ PARAZITA ELLENI KEZELÉSE

„Kaptunk egy kutyakölyköt, és azt hallottuk, hogy lehet olyan gilisztás betegsége, ami emberre is veszélyes. Hogyan kell védekezni ilyenkor?”

Kedves Hallgatónk azok közé a gondos gazdák közé tartozik, akik tisztában vannak azzal, hogy amikor egy állat a házhoz kerül, akkor azzal nem csak egy új, hanem egy másik fajhoz tartozó élőlény is kerül a családba, amelyik nem megfelelő kezelés esetén, még akár veszélyt is jelenthet a környezetében élő emberekre.

A velünk együtt élő állatokat nem elég megetetni, megitatni, sétáltatni, szeretgetni, hanem gondolnunk kell egészségügyi ellátásukra is, aminek egyik fontos lépése a belső paraziták, az ún. giliszták elleni kezelés. Különösen igaz ez a kölyökkutyákra, amelyek egy olyan közösségből, egy népes alomból érkeznek hozzánk, ahol megszületésük óta az anyjukkal és több hasonló korú társukkal éltek együtt, és meg volt a lehetőség a parazitákkal történő fertőződésükre.

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

A kölyökkutyák belső parazitás fertőzöttségét, „gilisztasságát” leggyakrabban a különböző hengeresféreg okozzák. Ilyenek az orsóféreg, a kampósféreg és az ostorosféreg. Egyes nemzetközi felmérések szerint, még a fejlett állattartási kultúrával rendelkező országokban is eléri a kutyakölykök parazitás fertőzöttsége a 60%-ot.

Leggyakoribb az orsóféregesség, amellyel a kölykök már a magzati korban fertőződhetnek, tehát már fertőzötten jönnek a világra. Ezért a legbiztosabb, ha megelőzőképpen az anyakutyákat, és az összes többi idősebb kutyát is legalább háromhavonta kezeljük féreghajtó szerekkel. A kölykök giliszták elleni első kezelését pedig már jó, ha kétéves korban elkezdjük, és három hónapos korukig ezt kétéves rendszerességgel folytatjuk.

Emberre leginkább az orsó- és a kampósféreg lehetnek veszélyesek. Ezek lárvái főként gyermekekben okozhatnak különféle, ún. aspecifikus (nem jellegzetes) betegségi tüneteket, mint amilyenek a különféle allergiás megbetegedések, pl. a csalánkiütés, ismeretlen hátterű légzőszervi vagy emésztőszervi problémák, esetleg látászavarok. Ezért ha ilyeneket észlelünk, mindig gondolnunk kell arra is, hogy esetleg a házi kedvencünkől kapott fertőzésről van szó.

Ezek a kellemetlen meglepetések azonban a rendszeres parazita elleni kezeléssel megelőzhetők. Azt javaslom tehát kedves Hallgatónknak, hogy keresse fel állatorvosát, és írasson fel a kutyakölyök számára is szájon át adagolható féreghajtó pasztát.

**H
O
M
E
O**

Ha nem kívánunk vegyszer tartalmú gilisztahajtókat adagolni, akkor a szakirodalom szerint a homeopátiás szerek közül az *ABROTANUM* és a *CINA* jöhet szóba, alacsony, D2-es, D4-es potenciában.

**Ascaris orsóféreg lárvája
kikelés után**

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

8. VEMHES SZUKÁK PARAZITÁK ELLENI KEZELÉSE

„Vemhes kutyámat lekezelhetem-e külső és belső paraziták ellen, mikor és hogyan?”

A vemhes állatokat mindig igyekszünk a különféle külső behatásoktól fokozott mértékben védeni. Ilyen külső behatások lehetnek mechanikaiak, fizikaiak és természetesen kémiai, vegyi hatások is. Tudjuk, hogy mind a külső, mind pedig a belső paraziták elleni szerek, a paraziták számára halálos mérgeket tartalmaznak. Ezek azonban társállataink számára sem teljesen közömbösek, akár szájon át, akár a bőrön keresztül kerülnek be azok szervezetébe. Ezért nagyon fontos, hogy minden esetben betartsuk ezen szerek alkalmazására vonatkozó használati előírásokat.

Ma már minden gyógyszergyár igyekszik olyan parazita elleni szereket előállítani, amelyek a lehető legkisebb mértékben károsítják a gazdaszervezetet, vagy annak magzatát.

Minden szer használati utasításában leírásra kerül, annak hatóanyaga, test-súly szerinti adagolása és egyéb fontos tulajdonsága mellett az is, hogy mennyi idős kortól alkalmazható az állaton, továbbá az is, hogy vemhes állatnak adható-e, ill. a vemhesség melyik szakaszában adagolható. A niklozamidot és oxibendazolt tartalmazó készítményt pl. vemhesítéskor, és egy héttel a fialás előtt javasolja a gyártója adagolni. A pirantel pamoátot tartalmazó pasztát pedig a vemhesség félidejében és a vemhesség 50. napján javasolják adni.

Ugyanígy megtalálható a külső paraziták, bolhák, kullancsok elleni készítményeken is a vemhes állatokra vonatkozó adagolás.

Azt javaslom kedves Hallgatóknak, hogy mielőtt megvásárolna egy bármilyen parazita elleni szert, figyelmesen olvassa el annak használati útmutatóját, és az elmondottak figyelembevételével döntsön annak adagolásáról.

Olvasóinknak pedig azt javaslom, hogy a fejezet előző cikkeinek tartalmával is ismerkedjenek meg. (Szerk.)

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

II. EMÉSZTŐRENDSZER

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

9. MIVEL ETESSÜK A KUTYÁNKAT?

„Keverék kutyámnak hullik a szőre, kaparja a földet és meg is eszi azt, pedig főtt házi kosztot és tápot is kap. Milyen hiánya lehet?”

Azt, hogy a kutyának milyen hiánya van, ennyi előzményből nehéz megmondani. Hogy eszi a földet, az a gazda szemszögéből egy természetellenes magatartásnak, perverz étváagnak tűnik, azonban a kutya így, a lehető legtermészetesebb módon pótolja a számára hiányzó (táp)anyagot.

Inkább az lehet a kérdés, hogy miként alakulhat ki egy hiánybetegség vagy tápanyaghiány az állatokban, amikor pedig látszólag a jó gazda gondosságával etetett állat „mindent” megkap, „amire szüksége van”... Ennek a kutyusnak a gazdija is elmondta, hogy ad az állatnak házi kosztot, meg tápot is...

Úgy gondolom, hogy éppen itt lehet az alapvető probléma. A tápgyártók többsége ugyanis arra törekszik, hogy a különböző korcsoportba tartozó és különböző hasznosítási irányú állatok számára ún. teljes értékű tápot állítson elő. Más összetételű tápot igényel egy fiatal, mást egy élete vége felé tartó kutyus, mint ahogy más az igénye egy versenytábornak és más egy szobában tartott uszkárnak is.

Ha a kutyának, a számára jól megválasztott teljes értékű táp mellett még egyéb eleséget, ételmaradékot, süteményeket, ropit vagy egyéb, az ember számára készített táplálékfeleséget is adunk, éppen a teljes értékű takarmány optimális összetétele által biztosított egyensúlyt borítjuk fel. Ez minden jó szándékunk ellenére, egyik vagy másik alkotóelem viszonylagos hiányához, ill. némelyek túladagolásához fog vezetni. Felborul tehát a különböző tápanyag-alkotórészek közötti egyensúly, megbomlik az optimális arányuk.

Ezért azt javaslom kedves Hallgatónknak, hogy konzultáljon állatorvosával, és közösen válasszák ki a kutyájának a legmegfelelőbb összetételű tápot, aminek rendszeres és kizárólagos etetése mellett a hiánytünetek meg fognak szűnni.

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

10. SZÜKSÉGE VAN-E A KUTYÁNAK NÖVÉNYI ROSTOKRA?

II.

„Miért eszi a kutya a füvet?... És ha nincs fű, pl. télen, akkor mit adjunk helyette?”

Érdekes kérdést vet fel kedves Hallgatónk, amire tulajdonképpen nem is tudok egyértelmű választ adni. Azért nem, mert a szakemberek véleménye is megoszlik a tekintetben, hogy a kutya azért eszi-e a füvet, mert gyomorproblémái vannak, talán ég a gyomra, „savas”, és ezzel ingerli magát hányásra, vagy azért hány, mert előzőleg „meggondolatlanul”, pusztán „falánkságból” füvet evett...

Az azonban tény, hogy a húsevőknek is szükségük van élettani folyamataikhoz a növényekben található egyes vitaminféleségekre, ásványi anyagokra, a zöld növényi klorofillra, egészséges emésztésükhöz pedig növényi rostokra.

A kutyák vadonélő és a természetben ragadozó életmódot folytató rokonai, a farkasok, a rókák, a borzok és a különféle macskafélék, az erdőn, mezőn elkapott kisebb növényevőket „szőröstül-bőröstül” elfogyasztják, így az azok emésztőrendszerében lévő növényi anyagok, egy kis áttétellel ugyan, végső állomásként az ő szervezetükbe is bejutnak.

Természetesen ez a társállattá avanszált vagy degradálódott kutyák – ki tudja, melyiknek mit jelentett a háziasítás? – esetében már nem így van, ezért fanyalodnak vitamin-, ásványianyag- és/vagy rosthiányos állapotukban, a ház körül nőtt fű elfogyasztására... ami bizonyos szempontból lehet akár teljes értékű is... Azonban, hogy nem jelent túl nagy élvezetet a számukra ennek elfogyasztása, azt bizonyítja az is, hogy utána a kutyák többnyire habos nyálkás gyomortartalommal keverten ki is hányják a néhány perce elfogyasztott, összenyálazott, emésztetlen füvet...

A kutyák egyébként viszonylag könnyen és bizonyos körülmények között gyakran hánynak, és a hányás nem is viseli meg őket annyira, mint az embert.

Kérdés ezek után az, hogy szükséges-e a kutyák számára télen is füvet biztosítani. Nincsenek-e meg anélkül is néhány hónapig?

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

Úgy gondolom, hogy ha füvet nem is, de valamiféle rostanyagot, ami a normál emésztéshez nélkülözhetetlen, mindenképpen adnunk kell nekik. Illetve meg kell azzal kínálni kedvenceinket, és majd ők választanak, ha úgy érzik, hogy szükségük van rá... A kereskedelemben kapható kutyaedelek tartalmaznak elegendő mennyiségű nyersrostot, hiszen a kutyák élettani igényeihez igazítják ezeknek a tápoknak az összetételét. Ha ennek ellenére úgy gondoljuk, hogy további kiegészítés szükséges lehet, akkor véleményem szerint szóba jöhet egy-egy marék finom szálú széna, amihez lehet, hogy napokig hozzá sem nyúl kedvencünk, de akkor megnyugodhatunk, mert valószínűleg nincs is rá pillanatnyilag szüksége... a vitamin- és ásványianyag-kiegészítést pedig többnyire tablettá formájában tudjuk bevinni a szervezetébe. Ebből a szempontból a kereskedelemben kapható „macskafű” is megoldás lehet, de ha éppen most nem kívánja, nem kell kétségbe esni... ha eljön az ideje, csipegetni fog belőle!

II.

11. ANYATEJ ITATHATÓ-E A KUTYÁVAL?

„Emberi anyatej itatható-e kutyával? Nem lesz-e beteg, esetleg viselkedészavaros attól?”

Az emlősök tejének összetétele a szoptatás ideje alatt többször is változik. Függ a szülés ill. az ellés, fialás óta eltelt időtől, és attól is, hogy az adott szoptatási aktusnak a kezdetén vagy végén vizsgáljuk-e azt.

Közvetlenül az újszülöttek világrajövele után minden emlős faj teje általában sűrűbb, koncentráltabb, és elsősorban immunglobulinokban gazdag táplálék. Ez a főcstej. Később, néhány nap múlva meghígul, és ún. érett tejjé alakul, ami a szoptatási időszak végéig nagyjából állandó összetételű.

A szoptatási aktus elején vizsgált tej, az ún. előtej ugyancsak hígabb, és elsősorban az újszülött szomjának oltását szolgálja, néhány perc múlva pedig sűrűbbé, magasabb tápértékűvé változik.

A különböző fajú emlősök tejének összetétele nagymértékben eltér egymástól. Az érett anyatej zsírtartalma átlagosan valamivel 4% körül vagy afölött van,

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)